

У РАДІ БОТАНІЧНИХ САДІВ ТА ДЕНДРОПАРКІВ УКРАЇНИ

19—21 вересня 2016 р. у м. Мінську (Республіка Білорусь) на базі Центрального ботанічного саду Національної академії наук Білорусі відбувся III з'їзд Ради ботанічних садів країн СНД при Міжнародній асоціації академії наук, у рамках якого було проведено наукову конференцію на тему «Современные направления сохранения и рационального использования биоразнообразия растительного мира». У роботі з'їзду взяли участь представники Азербайджану, Білорусі, Казахстану, Киргизстану, Росії та України.

Голова Ради ботанічних садів країн СНД при Міжнародній асоціації академії наук д.б.н., проф. А.С. Демидов привітав учасників та нагадав зібранню історію створення організації. Вчений секретар С.А. Потапова презентувала оновлений сайт (<https://sbsgbsad.wordpress.com>). На з'їзді було розглянуто питання діяльності організації, проблеми і перспективи її розвитку та функціонування. Було заслухано та обговорено звіт Ради ботанічних садів за 2015—2016 рр., звіти комісії по квітничково-декоративним рослинам, природній флорі, захисту рослин, дендрології, інвазійним видам рослин, а також доповіді представників ботанічних садів Азербайджану, Білорусі, Казахстану, Киргизстану, Росії та України. Діяльність цих установ оцінено позитивно: наголошено на необхідності тіснішої співпраці у вирішенні питань щодо класифікації видів, сортів і гібридів та уніфікації їх назв у каталогах і наукових працях спільноти. Вручено грамоти видатним ученим, котрі внесли значний вклад у розвиток ботанічних садів. Зокрема нагороджено почесного директора Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України д.б.н., чл.-кор. НАН України Т.М. Черевченко за багаторічну сумлінну працю та координацію діяльності ботанічних садів і дендропарків України.

5—7 жовтня 2016 р. у м. Умань на базі Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України відбулася сесія Ради ботанічних

садів та дендропарків України (РБСДУ) з міжнародною науковою конференцією на тему «Охорона біорізноманіття та історико-культурної спадщини у ботанічних садах та дендропарках», присвяченою 220-й річниці заснування дендрологічного парку «Софіївка». У роботі сесії та конференції взяли участь 68 представників з ботанічних установ і вищих навчальних закладів України та Молдови, а саме з Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка, Національного дендрологічного парку «Софіївка», ботанічних садів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, Вінницького державного аграрного університету, Державного дендропарку «Олександрія» НАН України, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Уманського національного університету садівництва, Ботанічного саду імені акад. О.В. Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Ботанічного саду-інституту Академії наук Молдови та інших ботанічних садів і дендропарків.

Директор Національного дендрологічного парку «Софіївка» д.б.н., чл.-кор. НАН України І.С. Косенко привітав учасників конференції. Після виступу-вітання хору дендропарку «Софіївка» почесний директор НБС імені М.М. Гришка д.б.н., чл.-кор. НАН України Т.М. Черевченко привітала колектив з річницею і подякувала за теплу зустріч і прекрасний стан дендропарку «Софіївка», відзначивши, що це є заслугою колективу і його керівника. О.М. Байрак презентувала підготовлене видання про «Софіївку». Було показано відеофільм, присвячений І.С. Косенку та його діяльності на посаді директора дендрологічного парку, яку він обіймає 35 років.

З привітаннями та поздоровленнями виступили представники ботанічних садів і дендро-

парків: Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України (М.Б. Гапоненко та ін.), Ботанічного саду імені акад. О.В. Фомина Київського національного університету імені Тараса Шевченка (О.О. Сенчило та ін.), Біосферного заповідника «Асканія-Нова» імені Фальц-Фейна НААН (по телефону), Ботанічного саду-інституту АН Молдови, Криворізького та Донецького ботанічних садів (І.І. Коршиков), Ботанічного саду Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (І.В. Друльова), Дендрологічного парку «Олександрія» (С.І. Галкін) та ін.

Після привітань сесією РБСДУ і конференцію відкрив директор дендропарку «Софіївка» І.С. Косенко пленарною доповіддю на тему «Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України у 2011—2016 р.р. (проблеми збереження, реконструкції та перспективи подальшого розвитку)». Учасники заслухали та обговорили також пленарні доповіді д.б.н. С.В. Клименко на тему «Види семейства *Cornaceae* Bercht. & J.Presl. для декоративного садівництва» та д.б.н. С.І. Галкіна на тему «Меморіальні комплекси у державному дендрологічному парку «Олександрія» НАН України. Охорона історико-культурної спадщини».

Після пленарних доповідей було обговорено питання щодо прийняття Корсунь-Шевченківського парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва національного значення до складу РБСДУ та діяльність РБСДУ, зокрема, необхідність оновлення інформації про ботанічні установи. На конференції було заслухано 38 доповідей з актуальних проблем історії садово-паркового будівництва, біології, екології та інтродукції рослин, генетики, селекції та біотехнології декоративних рослин. Оприлюднено оригінальні результати дослідження біології рослин, збереження різноманіття *ex situ* та *in situ*, прикладні аспекти інтродукції квітничково-декоративних рослин

відкритого і закритого ґрунту, плодкових, лікарських та овочевих культур. Розглянуто окремі наукові аспекти біотехнології, генетики і селекції декоративних рослин. На конференції було обговорено як теоретичні, так і прикладні проблеми охорони історичних садів і парків та інші актуальні питання. Тези виступів опубліковано у збірнику: *Preserving biodiversity and historic-cultural heritage in botanic gardens and dendrological parks: Abstracts International Scientific Conference*. — Умань: ВПЦ «Візаві», 2016. — 92 с. Повні тексти статей надруковано у журналі «Автохтонні та інтродуковані рослини» (вип. 12, 2016).

Учасники зібрання відвідали з екскурсією територію дендропарку «Софіївка» та Державний історико-архітектурний заповідник «Стара Умань» (зокрема підземелля Василіанського монастиря та музею).

За результатами проведеного зібрання учасники ухвалили таке:

прийняти Корсунь-Шевченківський державний історико-культурний заповідник, до складу якого входить Корсунь-Шевченківський парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва національного значення, до РБСДУ;

продовжити теоретичну і практичну роботу в сфері дослідження та охорони історичних парків і ботанічних садів;

здійснювати моніторинг біологічного різноманіття в урбанізованих ландшафтах садів, парків та дендропарків. Поглибити наукові дослідження у галузі інтродукції рослин, збереження і збагачення фіторізноманіття, генетичні та селекційні дослідження декоративних і плодкових рослин;

оновити інформацію про установи РБСДУ шляхом анкетування.

Голова РБСДУ
д.б.н., чл.-кор. НАН України
Н.В. ЗАІМЕНКО
Вчений секретар РБСДУ
к.б.н. А.М. ГНАТЮК